

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

השוכח עיקר שבת והיודע עיקר שבת

(ס"ז ב') **משנה:** כלל גדול אמרו בשבת: כל השוכח עיקר שבת (כסבור אין שבת בתורה), ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, אינו חייב אלא חטאת אחת.

(המשך **משנה:**) היודע עיקר שבת (שיש שבת בתורה, ונאסרו בה מלאכות), (ושכח ששבת היום) ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, חייב (חטאת) על כל שבת ושבת (שימים שבינתיים נחשבים ידיעה לחלק).

(המשך **משנה:**) היודע שהוא שבת, ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה (שלא ידע שהמלאכות הללו אסורות), חייב על כל אב מלאכה ומלאכה (בין שעשה שני אבות, בין שעשה שתי תולדות משני אבות. אבל העושה כמה תולדות של אב אחד, או אב ותולדה שלו, אינו חייב אלא אחת).

(המשך **משנה:**) העושה (בשוגג) מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת (כמה תולדות של אותה מלאכה), אינו חייב אלא חטאת אחת.

גרסינן להלן **בפרקין (ע' א')**:

מאי שנא רישא (שגגת שבת וזדון מלאכות, שחייב אחת), ומאי שנא סיפא (זדון שבת ושגגת מלאכות שחייב על כל אחת ואחת). ומסיק, קרבן דחייב רחמנא אמאי (על מה)? אשגגה; התם (בשגגת שבת) חדא שגגה, הכא (בשגגת מלאכות) טובא שגגות הוויין.

שיטות הראשונים

היודע עיקר שבת וכו' חייב על כל שבת ושבת: אמרינן **בכריתות** (פרק אמרו לו, ט"ז א') דימים שבינתיים הוויין ידיעה לחלק, ופירש רש"י, שאי אפשר שלא שמע בינתיים שאותו יום שבת היה. והקשו עליו **בתוספות**, דידיעת היום לא מעלה ולא מוריד, דידיעת חטא בעינן, מדכתוב "או הודע אֵלָיו חֲטָאתוֹ!" אלא גזירת הכתוב הוא בשבת, דימי החול הוו כידיעה לחלק, ואע"פ שלא שמע ימי היתר שבינתיים.²

תינוק שנשבה לבין הנכרים

(ס"ח ב') **איתמר**, רב ושמואל דאמרי תרוייהו: אפילו תינוק שנשבה בין הנכרים וגר שנתגייר לבין הנכרים (שמעולם לא ידע על שבת), כהכיר ולבסוף שכח דמי, וחייב (חטאת).

ורבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש דאמרי תרוייהו: דוקא הכיר ולבסוף שכח. אבל תינוק שנשבה בין הנכרים, וגר שנתגייר לבין הנכרים, פטור (שאומר מותר אנוס הוא, ואינה שגגה).

1. פירש רש"י אע"פ שלא נודע לו בינתיים אמרינן ימים שבינתיים הוויין ידיעה לחלק, שאי אפשר שלא שמע בינתיים שאותו יום שבת היה, אלא שלא נזכר במלאכות שנעשו בו. ותוספות ועוד ראשונים הקשו עליו ופירשו דטעמא דחייב על כל שבת ושבת גזירת הכתוב הוא, דימי היתר שבינתיים יהו מחלקים כאילו היתה שם ידיעה.

2. מקורות - רש"י (שבת ס"ז ב', ד"ה חייב). תוספות (ד"ה כלל). וראה רשב"א (ס"ז ב', ד"ה חייב).

הגיליון מבוסס על ספרי "נתיבי הלכה" על מסכתות הש"ס:
בהסכמת הרבנים הגאונים: הרב שריה דבליצקי זצ"ל,
ויבדלחט"א הרב אשר וייס
והרב שריאל רוזנברג שליט"א.
הארות והערות יתקבלו בברכה.

נתיבי הלכה - הדף היומי

השתלשלות ההלכה מהדף
עד השולחן ערוך

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב שלום אולמן בן הרב ישראל זצ"ל

מיתבי: כלל גדול אמרו בשבת: כל השוכח עיקר שבת ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה - אינו חייב אלא אחת. כיצד? תינוק שנשבה לבין הנכרים, וגר שנתגייר בין הנכרים ועשה מלאכות הרבה בשבתות הרבה, אינו חייב אלא חטאת אחת. וחייב על הדם אחת ועל החלב אחת ועל עבודה זרה אחת, ומונבז פוטר. וכך היה מונבז דן לפני רבי עקיבא: הואיל ומזיד קרוי חוטא, ושווג קרוי חוטא, מה מזיד שהיתה לו ידיעה, אף שוגג שהיתה לו ידיעה (בשעת מעשה³).

בשלמא לרב ושמואל ניחא, אלא לרבי יוחנן ולרבי שמעון בן לקיש קשיא!
אמרי לך רבי יוחנן וריש לקיש: לא מי איכא מונבז דפטר, אנן דאמרינן כמונבז.

שיטות הראשונים

תינוק שנשבה לבין הגויים: פסק הרמב"ם⁴ כרב ושמואל, הסוברים דכהכיר ולבסוף שכח דמי, ולכן "תינוק שנשבה לבין הגויים, וגדל ואינו יודע מה הם ישראל ולא דעתם, ועשה מלאכה בשבת, ואכל חלב ודם וכיוצא בהן - כשיודע לו שהוא ישראלי ומצוה על כל אלו, חייב להביא חטאת על כל עברה ועברה. וכן כל כיוצא בזה."

3. ראה תוספות ד"ה כל שכן שהוספת.

4. רמב"ם (הל' שגגות ב,ו).